

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Fornybarsatsingen: Hvilke teknologier er best for miljøet?

Energidagene 2011

Reidar Dahl 14.10.2011

Mer fornybart på naturens premisser...

DN-temaene:
Ingen eller neglisjerbar konflikt

– Energisparing
– Energieffektivisering

Ny fornybar produksjon

Bare få tiltak er nøytrale
for naturmiljø, landskap, friluftsliv etc.

Krever:
1. MER ROBUSTE STYRINGSVERKTØY
2. FLERE KOMPENSERENDE TILTAK

KONFLIKT
med naturmiljø, landskap, friluftsliv etc.

Mindre klimautslipp gjennom en
større andel fornybar energi
jfr. Fornybardirektivet

Når det skal bygges...

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Hvor mye?
- Hva?
- Hvor?
- Hvordan?

Elsertifikatene

13,2 TWh i 2020

Fornybardirektivet

Norge 67,5 %

- Reduserte klimagassutslipp
- Økt forsyningsikkerhet
- Teknologeutvikling og industrivekst
- Positive regionaløkonomiske effekter
- Redusert importavhengighet

KLIMA & ENERGI

- Kyotoprotokollen
- Fornybardirektivet

NATURMILJØ

- Konvensjonen om biologisk mangfold
- Vanndirektivet

- Energi som velferdsforutsetning
- Komplekse nytte/kostnad-situasjoner

- Flexibilitet
- Tilgjengelighet
- Netto-energiutbytte (Energy Payback Ratio)

Aktuelle miljøutfordringer

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Biologisk mangfold
- Landskap
- Friluftsliv
- Inngrepsfrie naturområder

Multikriterieanalyser

- Objektive kriterier for vurdering av teknologier – og prosjekter
- Vurdering av nytte pr. GWh
- Vurdering av miljøbelastning pr. GWh

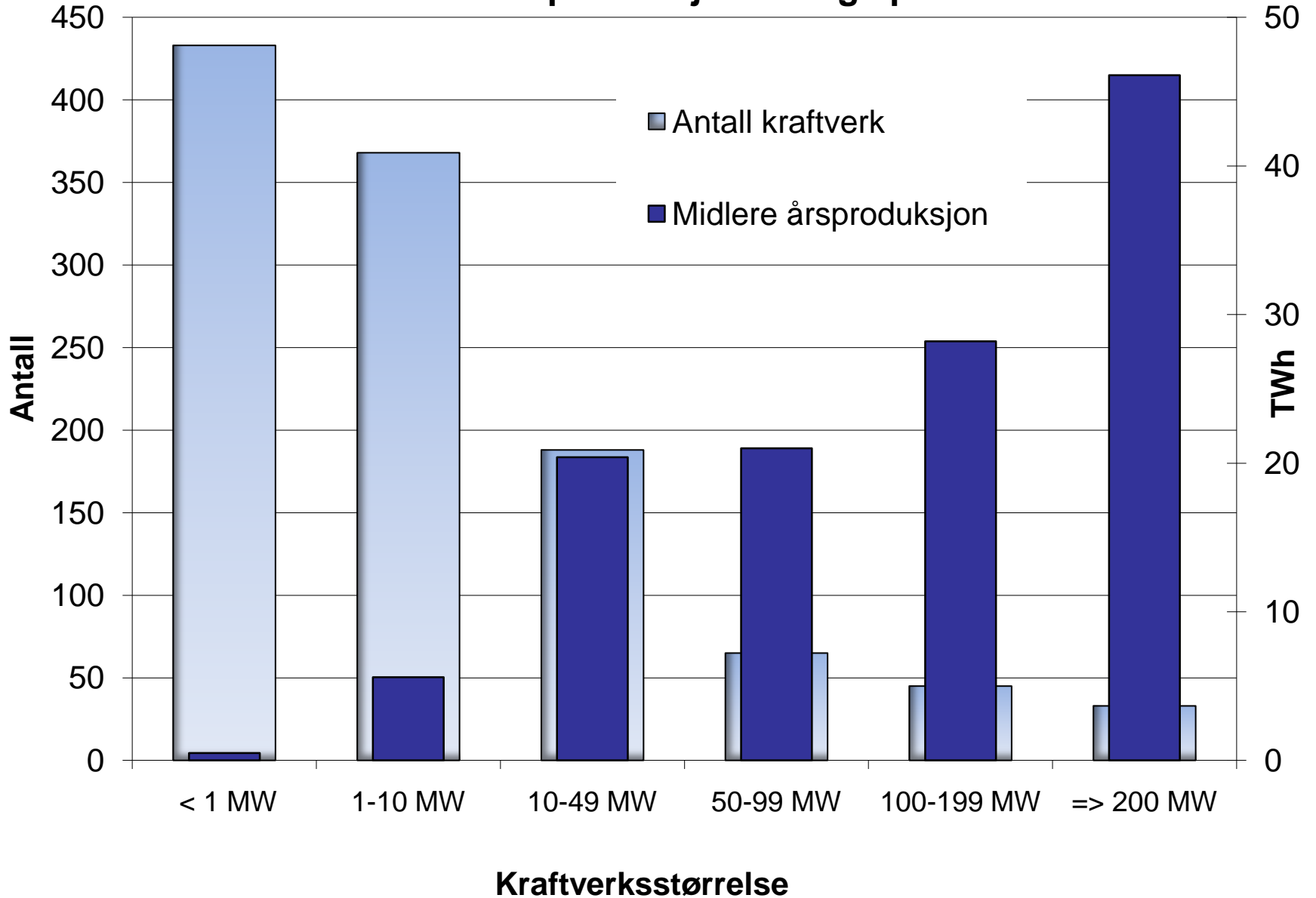

1. Skal det ofres så må det virke!
2. Selv stor nytte kan være for liten!

- Opprustning og utvidelse
- Ny ”stor”
- Konesesjonspliktig småkraft
- Konesesjonsfri mikro

Vannkraftproduksjon i Norge pr 2008

– mer om vannkraft

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

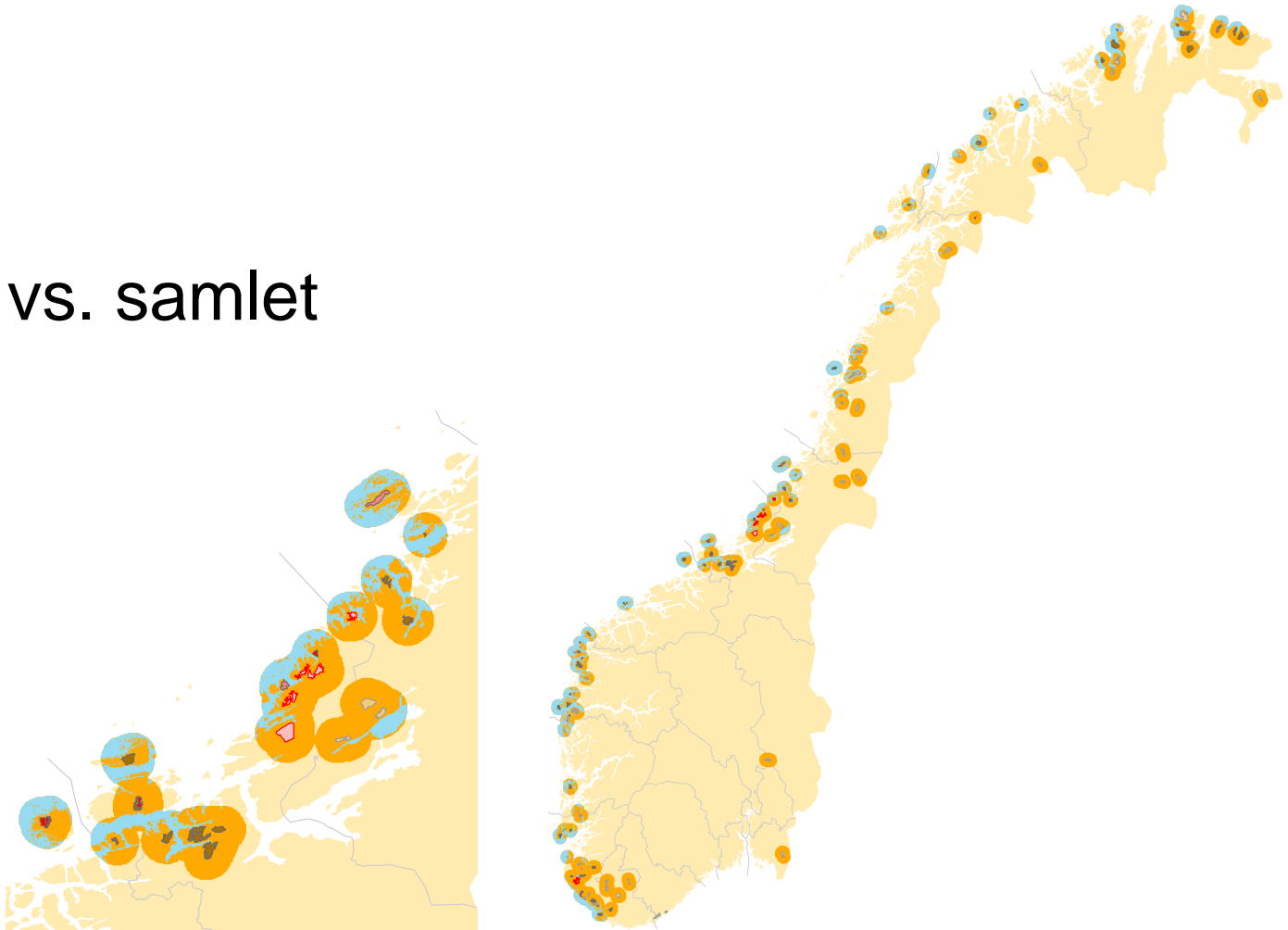
- Lokalisering
- Utforming
- Minstevannføring

Vindkraft

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Spredt vs. samlet

– mer om vindkraft

- Overordnede planer
- Behandling av enkeltsaker – konsesjoner
- Detaljplan – ”micrositing”
- Oppfølging av gitte konsesjoner – læring gjennom etterundersøkelser (Baseline)

Bio?

Sol?

Havvind?

Geotermisk?

Tidevanns- og bølgeenergi?

13,2 TWh ny fornybar krever...

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

- Bruk av overordnede styringsverktøy
- Bedre behandling av enkeltsaker
- Bedre oppfølging av gitte konsesjoner

13,2 TWh ny fornybar

Hvilke utbyggingsmønstre og teknologier foretrekkes?

- Energisparing og -effektivisering er best
- Opprusting og utvidelse er ofte fornuftig
- "Nytteverdi" – vanskelig å konkurrere med vannkraft med magasiner
- Større anlegg vil ofte gi mindre konflikt pr GWh enn mange små
- Produksjon nær forbrukssted er bra

Takk for oppmerksomheten!